

НАУЧНА РЕЦЕНЗИЯ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“. Основание за написване: чл. 70 от Правилника за развитие на академичния състав в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов; Решение на Факултет „Финанси“, ПРОТОКОЛ №3/28. 11. 2025 г. и ЗАПОВЕД №1298 Свищов, 01 Декември 2025 г. на Ректора на Стопанска академия "Д. А. Ценов" – Свищов)

КАНДИДАТ

Докторант D010219202 ТЕОДОР ДАНАИЛОВ НЕНОВ, на обучение по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“

НАУЧЕН
РЪКОВОДИТЕЛ

Доцент д-р МАРИН СТЕФАНОВ МАРИНОВ

ДИСЕРТАЦИЯ
НА ТЕМА

ПРОБЛЕМИ НА УПРАВЛЕНИЕТО
НА ОБОРОТНИТЕ КАПИТАЛИ В АГРАРНОТО ПРЕДПРИЯТИЕ

ИЗГОТВИЛ
РЕЦЕНЗИЯТА

Професор д-р Сава Христов Димов
Бургаски свободен университет
Програмен съвет по финанси и счетоводство

Авторът на научната рецензия оценява всеки раздел от 0 до 10 точки

ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

0 - 10

Обхватност и обем. Дисертационният труд е в обем на 194 стандартни страници. Дисертацията е цялостно завършено научно изследване, което съдържа: Въведение, Три глави, Заключение, Цитирана и използвана литература. Тя завършва с Декларация за оригиналност. Необходимо е да се подчертае, че изследването на автора има теоретико-приложен характер и обхваща: 1) Теоретико-приложни аспекти на управлението на оборотните капитали (с. 10-59, 50); 2) Инструментариум за анализ на оборотните капитали на фирмата (60-128, 69); 3) Емпирично изследване на оборотните капитали, печалбата и ликвидността на предприятията в аграрния сектор в България (129-169, 41). Емпиричната част изследва проблемите, свързани с: – информационно и методологично осигуряване на изследването; – статистически анализ на динамиката на нетния доход на земеделските стопанства в България; – статистически анализ на динамиката на нетния оборотен капитал на земеделските стопанства в България. Авторефератът е копие на дисертационния труд и отразява основните моменти на изследването. Неговият обем е 39 страници. От него се вижда, че са направени 3 публикации, по темата на дисертационния труд (доклади); на 100% са покрити минималните национални изисквания.	10
Логическа обосновааност на използваната структура. Дисертацията е изградена по авторова логически схема: "теоретико-приложни аспекти на управлението – инструментариум за анализ – емпирично изследване". Необходимо е да се подчертае, че докторант Ненов предлага и използва: – сравнителна характеристика на някои финансови показатели на аграрните, индустриалните и търговските предприятия; – ранговият корелационен коефициент на Спирман при динамични редове; – автокорелационните коефициенти; – критерии на Фишер, Акайке, Шварц, Дорник-Хансен и други; При интерпретацията на оценките на трендовите модели се извеждат определени заключения. (144-145).	10

Библиография, стил на цитиране и препратки. Цитираната и използваната литература е представена като опция на страници 174-193, по азбучен ред – кирилица и латинеца. Библиографията включва 159 източника – монографии, статии, сборници доклади и 1 web-site (www.agri.bg). Тя обхваща 24 източника на английски език (15%); 135 на кирилица (85%). Според мен са допуснати някои слабости, като например: – някои източници са много стари, примерно 1981, 1994, 1999, при положение, че има сериозни монографични изследвания на английски език; – съотношението източници на английски език – кирилица, не е адекватно, при положение, че се използва огромен математико-статистически формули, с западни автори (например при корелационните коефициенти); – не всички литературни източници са цитирани в дисертацията.	4
Приложения за допълнение на факти и хипотези. Самостоятелно приложение не е оформено, въпреки че в дисертацията се демонстрират много математико-статистически формули, таблици и диаграми, съответно 10 таблици и 10 фигури.	0
УВОД/ВЪВЕДЕНИЕ	
Актуалност и значимост на изследваната проблематика. Авторът ги коментира кратко – в дисертацията, на страница 4-5; в автореферата – 4.	6
Предмет (взаимната връзка и зависимост между управлението на оборотните капитали на аграрните предприятия в България и техните финансови резултати), обект (на оборотните капитали на предприятията), цел и задачи на научното изследване. Те се дефинират на страница 5 от дисертационния труд. Поставени са за разрешаване 6 научни задачи (5-6).	10
Авторът защитава научно-изследователска теза: "от една страна, рационалното управление на оборотните капитали, създавайки условия за повишаване на оперативната ефективност, генерира предпоставки за подобряване финансовите резултати на аграрните предприятия, а от друга – печалбата и рентабилността на свой ред са основа за устойчиво финансиране на техните оборотни капитали." (с. 5 от Дисертацията). Може би, тезата се преплита с целта на дисертационния труд!?	8
Ограничения при разработване на научното изследване. Аprobация на дисертационния труд. Дисертационният труд е обсъден и насочен за защита на заседание на катедра „Финанси и кредит“ при Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов. Отделни части от изследването са представени на научни форуми и публикувани в специализирани академични издания (3 доклада). (Посочено в Автореферата, с. 7).	5

Използвани математико-статистически, симулационни, вероятностни и други методи. За целите на изследването се използват научноизследователските методи: – финансово-счетоводен анализ, методите на иконометричното моделиране, сравнителен метод, индуктивен и дедуктивен метод, графичен метод, статистически методи за характеризиране на закономерностите в развитието, методите на регресионния анализ за разкриване на връзките и зависимостите между явленията. – Обработката на информационните масиви от данни е осъществена с помощта на програмният продукт MS Excel и статистическият софтуерен пакет Gretl.	10
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧНО И НОРМАТИВНО ИЗСЛЕДВАНЕ	
Познаване и разбиране на основните факти, концепции, аксиоми и методология – демонстрирано както при конструирането на формулния апарат, така и при неговото адекватно приложение, във втора и трета глава.	10
Критичен анализ на основните литературни източници, илюстрирано при разглеждане на: – базовите техники за анализ на оборотните капитали на фирмата; – възможностите за иконометрично моделиране на оборотните капитали на фирмата; и – Информационно и методологично осигуряване на изследването.	10
Валидност на приложените методи за събиране и обработка на информацията – отлично.	10
ЕМПИРИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ	
За целта е обособена самостоятелна трета глава "Емпирично изследване на оборотните капитали, печалбата и ликвидността на предприятията в аграрния сектор на България" Според мен, това е най-силната част от изследователския дисертационен труд, която включва: – информационно и методологично осигуряване на изследването; – статистически анализ на динамиката на нетния доход на земеделските стопанства в България (резултати от решените модели за динамичния ред; резултати от решаването на линейните сплайн модели за динамичните редове и краткосрочни прогнози за динамики); – статистически анализ на динамиката на нетния оборотен капитал на земеделските стопанства в България.	10

По темата на дисертационния труд са представени 3 доклада на български език: 1. Ненов, Т. (2021). Анализирание на пазарния риск на McDonald's Corporation (MCD). Сборник Развитие на българската и европейската икономика – предизвикателства и възможности“, Том 5, 171-174 (4) 2. Ненов, Т. (2024). Working Capital Management in Agricultural Enterprises. Proceedings of University of Ruse, Vol. 63, Book 5.3, 14-17 (4) 3. Ненов, Т. (2024). Study of the Relationship Between Turnover and Liquidity in the Agricultural Sector. Proceedings of University of Ruse, Vol. 63, Book 5.1, 94-99 (6). Общо: 14 страници, 7.22% от Дисертацията. б. Наукометричните индикатори за изпълнение на минималните национални и допълнителни изисквания са: - Национално изискване в брой точки: 30 - Общ сбор точки: 30 Изпълнение: 100%. Декларирани са 3 участия в научни форуми (съответно във Велико Търново, Свищов и Русе).	10
Разработване на автентична авторова методика за научно изследване - демонстрирана във втора и трета глава (60-169, 110)	10
Конкретност и приложимост на изводи и препоръки. Значимите авторски резултати от проведеното дисертационно изследване са 8 на брой, и са представени в Заключение (170-172, 3);	10
ПЛАГИАТСТВО И КОПИРАНЕ	
Плагиатство и използване на практиката "copy & paste". - Не съм установил посочената неетична практика. - Не е приложен доклад от определен софтуер - верификация за плагиатство. - Определено се откроява авторския подход при обработка на цифрови данни от финансовите отчети на анализирания публични дружества.	9
Копиране на тестове без използване на източници - не е констатирано.	10
Използвана система за библиографско цитиране и препратки. Според мен е използван смесен тип библиографско цитиране и препратки - БДС и Harvard Referencing Style and Citation.	10
СТИЛ НА ПИСАНЕ И ФОРМАТ	
Практикуван правопис и пунктуация.	10
Използвана научна терминология.	10

Визуализация на използвани данни (таблицы, диаграми, фигури други) – особено видими във втора и трета глава.		10
Цялостно оформление на авторското дисертационно изследване (външно и вътрешно) – прецизно, точно и акуратно.		10
ОСНОВНИ ПРИНОСНИ МОМЕНТИ		
Научните и практико-приложни приноси на автора в дисертационния труд могат да се конкретизират като: Първо, Проучени са голям брой литературни източници за ефективното протичане на производствените процеси в предприятието и възможностите за оптимизиране на финансирането в дългосрочен и краткосрочен времеви хоризонт. Второ, Направен е критичен анализ на използваната библиография за изясняване на същността на финансовите резултати, свързани с тяхното формиране – печалбата в нейните разновидности (брутна, облагаема, балансова, неразпределена) и форми (текуща, натрупана и неразпределена). Показана е връзката между печалбата и оборотните капитали на фирмата. Трето, Използвани са математико-статистически формулен апарат, техники и възможности за иконометрично моделиране на оборотните капитали на земеделските стопанства на основата на публично достъпна информация. Четвърто, Извършен е авторов емпиричен анализ за развитие на устойчивите тенденции в динамиката на нетния оборотен капитал, нетния доход и ликвидността на земеделските стопанства в България за периода 2010-2020 години – общо за страната и по отделни райони, установени са съответни специфики и регионални различия. Пето, Направен е сполучлив опит да се моделират краткосрочни прогнози за развитието на нетния оборотен капитал, нетния доход и ликвидността на земеделските стопанства в страната и по отделни региони до 2026 г. Резултатите са посочени в табличен режим, съответно от Таблица №15 до 20 (162-169, 8). Необходимо е да се отбележи, че авторът използва Microsoft Excel и приложен софтуерен пакет за иконометрично моделиране Gretl за MS Windows. (7).		10
Достигнати авторови заключения, вследствие на тествани работни хипотези .		0
ОЦЕНКА НА РЕЦЕНЗЕНТА:	6	Брой получени точки: 212

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ		Максимум 250
Гранични точки за оценяване (по-голямо от:)	Скала от-до (%)	Оценка
200	80-100%	Отличен (6)
150	60-79%	Много добър (5)
112,5	45-59%	Добър (4)

87,5	35-44%	Среден (3)
	<34%	Незадоволителна (2)
КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ		
1) Сериозни критични бележки, препоръки и забележки към дисертационния труд нямам. Дисертационният труд е автентично авторово изследване, с важни изводи за управлението на оборотните капитали в аграрното предприятие. Авторът изпълнява всички минимални наукометрични индикатори за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по съответната област и професионално направление. Според критериите за оценяване в рецензията, той акумулира 212 точки от 250, което е 84.8% от максималната граница, което е +6.0% над граничната скала за най-високата оценка.		
2) Бих желал да поставя и един въпрос, а именно: От професионална гледна точка, можете ли да кажете нещо повече за възможностите при използване на GRET: econometric software for the GNU generation?		
ФИНАЛНО ЗАКЛЮЧЕНИЕ		

На заключителното заседание на научното жури на 05 Март 2026 г. с академична **убеденост и категоричност ще гласувам с "ДА"** за присъждане на образователна и научна степен **"доктор"** (по икономика) на докторант **ТЕОДОР ДАНАИЛОВ НЕНОВ** по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси), област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика.

Дата: 24 Януари 2026 г.

Автор: професор д-р Сава Димов